

Ne morem reči nič drugega, kot da se grejo lov na čarovnice

Nova Slovenija Z glavnim tajnikom
Robertom Ilcem o stanju politike,
kje je **NSi** in kakšen odnos ima
s SDS in Svobodo

Na kongresu čez slab mesec stranko **NSi**, ki letos praznuje 25-letnico delovanja, čakajo pomembne odločitve. Volili bodo novega predsednika, kandidata, kot trenutno kaže, bosta najmanj dva. V kakšni kondiciji sta stranka in slovenska politika, smo se pred tem pogovarjali z glavnim tajnikom Robertom Ilcem, ki ima najdaljši staž na tej funkciji med vsemi slovenskimi političnimi strankami. Sodeloval je tudi na ustanovnem kongresu **NSi**.

BARBARA ERŽEN

Kako to, da se je stranka pol leta pred volitvami znašla v situaciji, ko predčasna menjava na njenem čelu pravzaprav ni možnost, ampak nuja?

S to oceno se ne morem strinjati. Po dobrem letu je dozorelo spoznanje, da en sam človek težko hkrati opravlja dve tako odgovorni funkciji – predsednika stranke in evropskega poslanca. V politično tako zahtevnih časih stranka potrebuje predsednika, ki bo polno osredotočen na delovanje stranke. To je Mateju Toninu kot predsedniku **NSi** do nedavnega dobro uspelo, kar kažejo tudi dosežki stranke. Zdaj pa izvrstno opravlja funkcijo evropskega poslanca.

Matej Tonin, predsednik v odhajanju, je po svetu stranke, na katerem je bila sprejeta odločitev o volilnem kongresu septembra, povedal sicer nekoliko drugačno razlago, in sicer, da se poslavlja, ker se je spremenilo strankino videnje glede vstopa v vlado, ki bi jo vodil Janez Janša.

Kar je povedal, je verjetno tudi eden od razlogov. Vseeno pa menim, da je ključno to, kar sem že omenil, in da je do tega spoznanja prišel tudi sam ter zato predlagal volilni kongres. Zagotovo pa je

njegova odločitev posledica več okoliščin in razlogov.

Kdaj je sprejel to odločitev?

Mislil, da je odločitev dozorela nekaj tednov pred sejo sveta stranke.

Koliko pa je bilo debate o vstopu v Janševo koalicijo na sami seji sveta?

Predsednik je sam načel razpravo o tej temi. Oglašil se je velik del sveta stranke in na koncu se je oblikovalo večinsko mnenje, da naj bo stranka odprta za sodelovanje in naj več pozornosti posveti sebi in lastni viziji, ne pa se ukvarja z drugimi.

Strategijo, da se stranka na začetku mandata zbliža z Gibanjem Svoboda in oddalji od SDS, pripisujete vam. Posledično je mogoče razumeti, da je to eden od razlogov – drugi je vaša operativnost –, zakaj Janša med vrsticami nenehno sporoča, da si želi vaše menjave.

Naj jasno povem, da s Svobodo ni bilo nikoli nobenih dogovorov. Mislil, da smo se dvakrat srečali na njihovo željo, a dlje od vpljudnostnega sestanka nismo prišli.

So bili ti sestanki potem predvsem poskus pozicioniranja Svobode in discipliniranja koalicijskih partneric, SD in Levice, češ da alternativa obstaja?

Lahko bi se tako reklo. Tega Svoboda pravzaprav niti ni skrivala. Kako pa si razlagate Janševe navedbe, da pravzaprav vi vseskozi vodite stranko?

Temu ne namenjam nobene pozornosti.

Ste glavni tajnik z najdaljšim, sedemnajstletnim stažem, zato se želite po vaši menjavi od zunaj lahko razumejo tudi kot poklon vaši operativnosti in zvezam, ki ste si jih v teh letih nabrali.

Če je to zato, ker sem stranki

predan in ji že toliko let posvečam ves svoj čas, z veseljem sprejemam ta poklon.

Boste tudi po septembrskem kongresu še naprej glavni tajnik?

To je odvisno od novega predsednika ali predsednice, saj glavnega tajnika imenuje svet stranke na predlog predsednika.

Ste tudi podžupan občine Škofljica. Bi vas lahko v prihodnje zamakala funkcija župana, če vas ne nobena druga na nacionalni ravni?

Ne, ne. Moram pa poudariti, da rad opravljam funkcijo podžupana. Delo na občinski ravni me zelo veseli, ker se lahko hitreje kaj konkretnega naredi za ljudi. To je gotovo tudi posledica učinkovite in uigrane vodstvene ekipe, ki jo tvorimo z županom Primožem Cimermanom in podžupanoma. Ponosen sem, ko vidim, da se zadeve v občini Škofljica spreminjajo na bolje.

V stranki pa torej še približno tri tedne zbirate kandidature za najvišje funkcije, ki se volijo na kongresu. Kandidaturo za predsednika je doslej napovedal Jernej Vrtovec, dosedanj podpredsednik. Pričakujete, da bo imel protikandidata?

Kandidacijski postopki so odprti in do danes vemo za dve kandidaturi. Poleg Vrtovca naj bi kandidiral tudi nekdanji novogoriški podžupan Anton Harej. Ima pa trenutno Jernej Vrtovec kot kandidat podporo celotne poslanske skupine. Poleg tega ga podpirata Mlada Slovenija in Gospodarski klub **NSi**, nenazadnje je odobravanje kandidature opazno tudi na terenu. Občinski in regijski odbori čutijo njegov zanos, njegovo vizijo pa prepoznavajo kot pravo usmeritev stranke.

Zdi se torej, da bo na čelu prav on. Kakšne programske spremembe je po vaši oceni mogoče pričakovati z njegovim prihodom? Slišati je, da je že bolj kot ne pripravil programska izhodišča, nekatera je že tudi delil javno.

Vsak predsednik prinese malce drugačne poudarke. Glede na to, kar je **Jernej Vrtovec** že javno povedal, pa je eden od fokusov malo in srednje podjetništvo. Lahko se pohvalimo z najboljšim gospodarskim programom, ki pa nikakor ne cilja le na najvišje sloje gospodarstva, ampak je namenjen tudi ali predvsem manjšim podjetnikom, obrtnikom, samozaposlenim.

Nanje se je vlada Roberta Goloba spravila s pretiranim davčnim privijanjem. Med drugim je posegla v utečen sistem, v razumno in prej dobro delujočo ureditev normirancev. To je nesprejemljivo in krivično do teh ljudi, ki so najbolj produktiven del gospodarstva. **Jernej Vrtovec** ima namen temu dati še večji poudarek. Vsem, ki živijo od lastnega truda, idej in zagnanosti, želi sporočiti, da imajo v **NSI** zagovornika. Sem sodi tudi nadaljnje prizadevanje za upokoјence, ki bi radi še naprej delali, da se jim ob plači omogoči prejemanje polne pokojnine. Vem, da bi se Jernej rad posvetil tudi mladim, jim dal glas in veljavo, med drugim z drugačno stanovanjsko politiko, ki bi jim omogočila, da samostojno zaživijo.

Ob kritikah tega področja ste prvaku SD Matjažu Hanu s ponovno vložitvijo predloga zakona o dohodnini v parlamentarno proceduro ponudili možnost, da se spremembe razveljavijo in omejitve za ta status pomaknejo nazaj nazvgor. Res pričakujete, da bo sprejet?

Glede na njegove izjave je to edini mogoč razplet.

So to že zametki tako imenovanega tretjega bloka, o katerem sanjate v manjših strankah, ki bi se rade po naslednjih parlamentarnih volitvah odmaknile tako od Svobode kot SDS?

Ne bi rad govoril o blokkih ali straneh. Za uresničitev rešitev v dobro Slovenije je najboljša razvojna koalicija.

Več strank ima v fokusu še gospodarske teme. Če je to nekaj, s čimer se boste ukvarjali, po čem se boste razlikovali od SDS, pa Demokratov in Fokusa, ki imajo podobna sporočila?

To vsekakor ne bodo edine teme, lahko pa ponudimo boljše in bolj domišljene rešitve. Na tem področju imamo tudi kaj pokazati.

Naj naštejemo samo nekaj akcij iz zadnjih tednov. Sami ste omenili naš trud za vrnitev prejšnjega sistema normirancev, ki med drugim vključuje birokratske in davčne razbremenitve. Mlada Slovenija je v teh dneh začela zbirati podpise za uveljavitev študentskega espeja saj bi bilo škoda, da mladi zaradi birokratskih ovir zapostavljajo svojo domiselnost in podjetniško žilico.

Bo NSI na volitve odšla sama ali s skupno listo s še katerimi od manjših strank na desnem polu?

O tem je še prezgodaj govoriti. Najprej nas čakata kongres in vnovična postavitev vseh struktur znotraj stranke, potem pa bomo nadaljevali priprave na **državnozborske** volitve.

Kako daleč ste z njimi?

Precej daleč. Je pa res, da smo ta proces v stranki morda malce upočasnili zaradi kongresa. Takoj po tem bomo priprave nadaljevali s polno hitrostjo. Pri tem imam v mislih kandidatno listo, programska izhodišča in morebitne povezave.

Iz novih strank, ki so že nastale oziroma še nastajajo, je slišati, da je bazen ljudi, ki bi bili pripravljeni kandidirati, že povsem izprazen – ne glede na pol.

To drži, in to za vse stranke. Problem je, da ko se politično izpostaviš, lahko kaj hitro postaneš tarča linča ali revanšizma ne glede na to, ali si kriv ali ne. Ugotavljam, da razmere za delo v politiki že dolgo niso bile tako slabe kot zdaj.

Se to opaža tudi pri številčnosti članstva? Kot tradicionalna stranka ste verjetno tretja največja po številu članov, pa imate glede na preračune iz letnih poročil le okoli 2300 ali 2400 članov, ki plačujejo članarino.

Plačana članarina za nas že dolgo ni več ključno merilo. Bistveno bolj pomembno je, da smo z ljudmi v stiku. Stalno tudi dobivamo nove podpornike in člane. Je pa res, da se po priključitvi marsikdo ni pripravljen izpostaviti, saj bi to lahko škodovalo njemu osebno ali profesionalno, poslovno. To pa je slabo za demokracijo, saj to pomeni, da se bo kadrovska struktura v politiki le še slabšala.

Je težje dobiti dobre kandidate za poslance zdaj ali v času, ko ste bil neparlamentarna stranka? Zdaj.

Kako bi bilo to možno obrniti?

Vsekakor z drugačno politično kulturo, ki pa se s pojavljanjem novih strank na žalost ne izboljšuje. Je na nizki ravni. Če pogledamo prejšnje sklice **parlament**a, so vladali spoštovanje in določena pravila, danes pa ne vemo več, kaj bo veljalo jutri. Sem tradicionalist in verjamem v to, da politika ni izlet za en mandat, ampak je resna obrt in – kot je dostikrat razlagal Borut Pahor – tudi resno delo. Zdaj pa imamo v politiki predvsem veliko izletnikov.

Zakaj velik delež ljudi očitno ne prepozna vsega vašega truda in se iz mandata v mandat obračajo k novim obrazom?

Morda je to malce v naši naravi. Slovenci smo očitno nagnjeni k temu, da radi izbiramo oziroma kupimo nove stvari, pa zdaj govorim tudi o čisto vsakodnevnih situacijah. Če sosed kupi nov avto, bi ga imeli tudi mi. Hrepenimo po novem, čeprav smo morda povsem zadovoljni s tem, kar imamo. Raje vzamemo novo, nato pa smo velikokrat razočarani. Čeprav smo že tolikokrat nasankali, ni rečeno, da smo se iz tega kaj naučili.

Če se dotaknem še vašega odgovora, da je trenutno za vas najbolj dragocena povratna informacija članstva. Znani ste po tem, da različne informacije preverjate tudi z javnomnenjskimi poizvedbami – te naročate pri različnih agencijah. Zakaj jih je začel opravljati še Inštitut dr. Janeza Evangelista Kreka?

Občasno **NSI** naroči kakšno javnomnenjsko poizvedbo pri različnih agencijah, nismo pa povezani na nobeno. Inštitut IJEK pa jih zdaj redno mesečno izvaja in tudi javno objavlja. Ne bi rekel, da se to dvojje izključuje.

Zakaj ste jih torej začeli delati sami?

Tako imamo najbolj realen pogled na trenutno situacijo, prav kako lahko na ta način preverimo javno mnenje o tistih temah, ki jih druge javnomnenjske raziskave ne vključujejo.

Kot je mogoče razumeti, so v Gibanju Svoboda prepričani, da ste se teh anket lotili, da bi zakrili obvodno financiranje stranke prek Krekovega inštituta, ki je pod drobnogledom parlamentarne preiskovalne komisije. To vodi njihova poslanka Tamara Vonta.

Večje neumnosti, kot je ta, pa še nisem slišal.

Pričakujete, da bodo zaznali kakšne nepravilnosti?

Stranka je pod rednim nadzorom računskega sodišča. Njeno delovanje je bilo večkrat pregledano in tudi pri reviziji volilnih kampanj revizorji nepravilnosti niso odkrili. **NSi** torej ravna skladno z zakonom, po katerem stranke ne smejo prejemati sredstev od pravnih oseb, kar inštitut je. Inštitut dr. Janeza Evangelista Kreka pa je zasebni zavod, ki se financira z donacijami zasebnih pravnih oseb. Ne morem reči nič drugega, kot da se grejo lov na čarovnice.

Kar zadeva omenjeno preiskovalno komisijo, pa sem zgrožen ob dejstvu, da so od banke pridobili podatke o celotnem poslova-

nju Nove Slovenije za dveletno obdobje. To pomeni, da komisija pod vodstvom Svobode razpolaga tudi z osebnimi podatki, recimo s tem, kdo je plačal članarino in v kolikšnem znesku ... Si predstavljate, da bi vaša konkurenca poznala vaše finančne podatke? S tem so šli predaleč. Pričakujemo, da bodo tovrstne dejavnosti pred volitvami še stopnjevali in pridobljene podatke zlorabili za različne manipulacije.

Kakšen bo po vaši oceni rezultat **NSi na parlamentarnih volitvah?**
Prepričan sem, da dober.

Boljši, kot je zdaj?

Za to bomo naredili vse, kar znamo in zmremo.

Ne bi rad govoril o blokih ali straneh. Za uresničitev rešitev v dobro Slovenije je najboljša razvojna koalicija.

Si predstavljate, da bi vaša konkurenca poznala vaše finančne podatke? S tem so šli predaleč. Pričakujemo, da bodo tovrstne dejavnosti pred volitvami še stopnjevali in pridobljene podatke zlorabili za različne manipulacije.

Robert Ilc NSi organizacijsko vodi že sedemnajst let. Želje, da bi postal predsednik stranke (ali župan), pa, kot pravi, nikakor nima. FOTO BLAŽ SAMEC